Οι μητέρες των Τριών Ιεραρχών (Αρχιμ. Μελέτιος Βαδραχάνης)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 30 Ιανουαρίου, 2010

Όποιος μελετά τη ζωή και το έργο των Τριών Ιεραρχών διαπιστώνει ότι οι μεγάλοι παιδαγωγοί εις την εν Χριστώ ζωή και στη σμίλευση κατά Θεό της προσωπικότητάς τους υπήρξαν κυρίως οι άγιες μητέρες τους. **Αυτές υπήρξαν σαρκικές μητέρες αλλά και πνευματικές.** Αυτές τους κυοφόρησαν, τους γέννησαν, τους ανέθρεψαν, τους στήριξαν με τις προσευχές τους, τις συμβουλές τους, το παράδειγμά τους. Στο βίο των Τριών Ιεραρχών δεν βρίσκουμε γέροντες και πνευματικούς οδηγούς. Αν εξαιρέσουμε τον άγιο Χρυσόστομο, ο οποίος αφού χειροτονήθηκε αναγνώστης σε ηλικία 21 ετών, έφυγε στην έρημο όπου και μόνασε κοντά σε γέροντα 4 έτη, δεν έχουμε άλλο στοιχείο καθοδηγήσεως τους.

Ο Βασίλειος και ο Γρηγόριος μόνασαν μόνοι τους στα κτήματά τους, ή συντροφιά μαζί στο κτήμα του Βασιλείου στον Πόντο, παρά τον Ίριν ποταμό, και ανεδείχθησαν δια της ιδιωτικής ασκήσεως τους, όπως και ο Χρυσόστομος, ο οποίος μόνασε και 2 έτη μόνος του σε σπήλαιο, της θεολογικής κατά μόνας μελέτης τους, και οπωσδήποτε βάσει των γνωριμιών αγίων ανδρών που συνάντησαν, κυρίως ο Βασίλειος, στα ταξίδια και τις περιηγήσεις τους.

Οι κατά σάρκα πατέρες τους, του μεν Βασιλείου απέθανε όταν ήταν σε ηλικία 15 ετών, αφήνοντάς τον έτσι αβοήθητο στην δύσκολη περίοδο της εφηβείας, του δε Γρηγορίου ήταν στην αρχή αιρετικός (Υψιστάριος· θρήσκευμα που αποτελείτο από ιουδαϊκά και εθνικά στοιχεία και η λατρεία του υψίστου Θεού συνδυαζόταν με τη λατρεία του πυρός) και αργότερα χώλαινε στην διάκριση των θεολογικών εννοιών μ’ αποτέλεσμα να υπογράψει και φιλοαρειανικό σύμβολο πίστεως ως επίσκοπος. Γι’ αυτό βοηθήθηκε από τον υιό του στη διαποίμανση χωρίς αυτός να τον βοηθήσει ουσιαστικά. Και ο πατέρας του Χρυσοστόμου πέθανε λίγους μήνες μετά τη γέννησή του. **Συνεπώς οι πατέρες των Τριών Ιεραρχών δεν μπόρεσαν ν’ ασκήσουν ουσιαστική αγωγή στα παιδιά τους.**

Οι μητέρες τους λοιπόν ήταν αυτές που διαμόρφωσαν μετά το Θεό τις προσωπικότητές τους και τον χαρακτήρα τους. Ας δούμε ξεχωριστά την επίδραση που είχε κάθε μητέρα στον υιό της.

Α΄. Μ. Βασίλειος.

Από τη μητέρα του Εμμέλεια ομολογεί ότι γνώρισε το Θεό. Η μητέρα του γέννησε δέκα παιδιά, από τα οποία το ένα δεν επέζησε. Τέσσερα αγόρια και πέντε κορίτσια. Όλα τ' αγόρια και μία κόρη, η Μακρίνα, αφιερώθηκαν. Τρεις επίσκοποι (Βασίλειος, Γρηγόριος, Πέτρος) και δύο μοναχοί (Ναυκράτιος και Μακρίνα).

Η Εμμέλεια είχε κάνει το σπίτι Εκκλησία ενώ οι περισσότερες μητέρες και γο-νείς το κάνουν θέατρο. Τους δίδαξε Παλαιά και Καινή Διαθήκη. Τα έμαθε να προσεύχονται. Τα στήριξε στην κατά Θεό αφιέρωση. Πρώτη αυτή, μετά το θάνατο του συζύγου της, μαζί με τη κόρη της Μακρίνα συνέπηξε μονή στα κτήματα της οικογενείας στον Πόντο. Κοντά τους πήγε και ο Ναυκράτιος, ο οποίος μόνασε σε ανάλογη ανδρική. Αργότερα μετά το τέλος των σπουδών του ακολούθησε και ο Βασίλειος.

Η Εμμέλεια είχε σύντροφο πιστό και μόνιμο σ' όλη τη ζωή της τον πόνο. Πέθανε ο πατέρας της σαν μάρτυρας στους διωγμούς, πέθανε ο άνδρας της νέος, ο γιος της Ναυκράτιος σκοτώθηκε, 27 ετών, σε κυνήγι, και ο Βασίλειος ήταν μόνιμα άρρωστος και καταβεβλημένος. Κι όμως παρέμεινε στητή και ολόρθη. Ασκούσε την ελεημοσύνη σε μεγάλο βαθμό και στήριζε τα παιδιά της.

Η γιαγιά του Μ. Βασιλείου Μακρίνα και η μεγάλη του αδελφή που πήρε το ίδιο όνομα με τη γιαγιά τους ήταν άλλες δύο γυναίκες που στήριξαν και καθοδήγησαν τον Βασίλειο.

Β΄. Γρηγόριος ο Θεολόγος.

Η μητέρα του Νόννα ήταν δάσκαλος της ευσεβείας όλης της οικογενείας τους. Πέτυχε τον άνδρα της από αιρετικό να τον κάνει ορθόδοξο και μάλιστα να τον καλλιεργήσει τόσο, ώστε αργότερα να γίνει ιερέας και επίσκοπος Ναζιανζού. Επίσης, αν και υπήρξε άτεκνη για πολλά χρόνια και έφθασε σε προχωρημένη ηλικία χωρίς παιδιά, πέτυχε με τις προσευχές και τα δάκρυά της να καταργήσει την ατεκνία της και απέκτησε 3 παιδιά· την Γοργονία, τον Γρηγόριο και τον Καισάριο. Έχασε

όμως τον Καισάριο σε ηλικία 38 ετών το 368, και την Γοργονία σε ηλικία 42 ετών το 369. Ο μόνος που επέζησε και τους έκλεισε τα μάτια, αυτήν και τον άνδρα της, ήταν ο Γρηγόριος τον οποίον αφιέρωσαν στον Θεό εξ αρχής, σαν το πρώτο αγόρι τους. Έτσι αυτή ήταν όσο ζούσε το στήριγμά του.

Γ΄. Χρυσόστομος.

Η μητέρα του Ανθούσα μένει χήρα στη ζωή της πολύ νωρίς, ενώ ήταν 20 ετών. Δεν ξαναπαντρεύτηκε και δεν χάρηκε τίποτα, αφού η έγγαμος ζωή της ήταν τόσο σύντομος. Ουσιαστικά έζησε σαν παρθένος έχοντας όμως τα βάρη του γάμου· μία κόρη, που μόνο μία φορά την αναφέρει ο Παλλάδιος και της οποίας αγνοούμε και το όνομά της, και τον Ιωάννη, στον οποίο έκτοτε αφιερώθηκε. Του δίδαξε την αγία Γραφή· τον στήριξε με την προσευχή και τη συμπαράστασή της· καλλιέργησε την ψυχή. Έμεινε μαζί του 23 ολόκληρα χρόνια, ως τον θάνατό της. Ο Χρυσόστομος ομολογεί στα έργα του ότι η μητέρα του τον έσωσε από τα πάθη του, τον διεφύλαξε από το αισχρό και ειδωλολατρικό περιβάλλον της Αντιοχείας, και τον στήριξε στην κατά Θεό ζωή.

* * *

Σήμερα γίνεται πολύς λόγος, μέσα στα πλαίσια της πλήρους εξισώσεως ανδρών και γυναικών, να δοθεί από την Εκκλησία η ιερωσύνη και στις γυναίκες. Και ήδη στα παρακλάδια του προτεσταντισμού γίνεται αυτό. Η καθ’ ημάς όμως Ορθόδοξη Ανατολή **έχει ως ιερωσύνη της γυναίκας την μητρότητα και την αγωγή των παιδιών**. Η μητέρα τα φέρνει στον υλικό κόσμο μετά από εννεάμηνη κύηση και η μητέρα καλείται με πνευματικές ωδίνες και πνευματικό τοκετό να τα φέρει και στον πνευματικό κόσμο του ορθοδόξου δόγματος και της ηθικής. Στην μητέρα κυρίως οφείλουμε το ζην, το ευ ζην, και το αιωνίως και κατά Θεό ζην. Η μητέρα είναι ο πρώτος και αναντικατάστατος γέροντάς μας και παιδαγωγός εν Χριστώ. Δεν γίνεται ιερεύς η ίδια, γεννά όμως τους ιερείς και τους στηρίζει. Ο πλούτος της καρποφορίας των μεγάλων αυτών ανδρών και εν γένει όλων των αγίων υπήρξε καρπός, μετά τη χάρη του Θεού βέβαια, της ταπεινώσεως, της αγάπης, της θυσίας, και της ευσεβείας των μητέρων τους.

Το έργο της μητρότητας και της κατά Χριστόν ανατροφής και αγωγής είναι τόσο μεγάλο όσο και το έργο της ιερωσύνης.

(Πηγή: www.pmeletios.com)